

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Jogász-egyleti tagok számára:

apr.—decz. 1 „ 50 kr.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; belyegítetek minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, Erzsébetter, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap”

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet” közlönyének

VI-ik évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre: 3 frt. Evnegyedre: 1 frt 50 kr. Jogász-egyleti tagok részére apr.—decz. 1 frt 50 kr o. é.

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utalvánnyal, a „Székely Hirlap” kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Fel hívás.

A maros-vásárhelyi jogász-egylet igazgató választmányának folyó hó 29-ére hirdetett gyűlése, miután a tagok az alapszabályok 53-ik §-ban előirt számban meg nem jelentek, határozathozatal nélkül oszlott szét.

Az egylet az érdekei iránti részvétet első sorban kétségtelenül választmányitajaitól várja meg, s ép ezért minden egyes tag, midőn a közbizalom által e helyre választott erkölcsi köteleességet vállal el, melyet mig e tisztét viseli, ignorálnia nem lehet.

A fontos és halasztást nem szenvedő teendők elintézése végett a gyűlés újabb határidejűl f. évi május 6-án azaz jövő szerdán d. u. 4 óra tüzetik ki; ismételtén fölkéretnek azért a tisztelt választmányi tag urak, e gyűlésen határozatképes számban megjelenni, mivel ellenesetben indítatva érezné magát alólirt elnök e bajt orvoslandó egy újabb igazgató választmány alakítása végett, rendkívüli közgyűlést hívni össze.

M.-Vásárhelytt. 1874. április 30.

Báró Apór Károly.

egyleti elnök.

Kuti Albert.

títkár.

Maros-Vásárhely, ápril. 30-án.

Társadalmi életünk fájdalom megszünt egés-séges lenni; betegsége folyton rosszabbra fordul, s szomorú tény, de való, e társadalmi baj nemcsak a közszellem, de a privát becsületességet is maga után vonja.

A bűnös bukások napi renden vannak, városunk alig 16—18 bejegyzett kereskedője közül annak egy harmada beadta a kulcsot.

A szédelgés, pénzválság folyton vas marokkal szorít; jóra való ember kétségbe van esve jelenünk felett, a könnyelmű pedig divatos negédességgel az államra utal, hiszen az is adós, az is a bukás örvénye felett lebeg.

Megtörik minden hitünk, az egymás iránti bizalom legvégső maradványa is kialszik bennünk, rideg, fásult kedélyvel s reménytelenül tekintünk jövőnk elé.

Realis kort értünk, ezt mondja minden ember; igaz, csak hogy az nem a cselekvő egészséges realismus, hanem a tagadás, az önzés realismusa, mely az emberekben kételkedik, barátságot, összetartást nem ismer, szeretni nem tud, tenni pedig nem akar.

Nézzük az angolt, az a realis nemzet; bár mi is ily értelemben illeszthetnők magunkra e kitélt.

De ez reánk nem illik; gazdagnak hittük magunkat, s kitűnt, hogy a pénz, a mi tárcánkban hever, a másé; reform, s hasznos befektetések czimén egymásra raktuk az adósságot, drága kamatra vettük s vesszük a pénzt, mert ugy dolgozni, a mint kell, nem tudunk, s mert inkább szeretjük a készlt költeni, mint annak előszerzésért fáradozni.

Pénz volt csak ez előtt pár évvel is elég; megnyílt a sok hitelintézet hatra-vakra, ha kellett, ha nem, váltót irtunk alá, törleszgettük, mig magából a kölcsönzött pénzből tartott, költöttünk a mennyi csak erőnkől kiltelt, s hogy az elfogyott, egymásra jött a proteszt.

A fényűzés, az egymással vetélkedés vé-rünkbe esett; a könnyelműen csinált adósságot bekövetelik a hitelezők, s fizetni nem tudunk, a váltóperek száma három-négy annyi, mint volt ez előtt, kinek van csak egy jó embere, annak neve kezes, s neve bizton a törvényszéki tárgymutatóba kerül.

Társadalmi bajunk egyik oka kétségtelenül a fényűzés, az erőnkön felüli költség, a meggon-dodatlan, az üres fennhéjázás.

E bajnak szomorú következménye lett a szédelgés, a szédelgéssel együtt jár a munkátlanság, a terv szerűtlen gazdálkodás, s ennek ujra következménye az egymást érő bukás.

E baj általános. Nemcsak iparvállalataink, s az üzlet-emberek, de a földművesosztály, s a hivatalnokok nagyrésze is belekerült a hinárba.

Adósság miatt főhivatalnokok bocsájtatnak el; a magassabb birói osztályból 3—4 egyén van, ki váltóhamisításért van vád alá helyezve, s nem egy országos képviselő kerül az ország-házát, mert napi díjja évekre le van foglalva, mi nélkül pedig a különben is drága fővárosban megélni nem lehet.

A baj tehát ugy fenn, mint alant kinyujtotta karját, s nincs erőnk szabadulni tőle.

A képviselőház többször üress, mint nem, a birói kar tekintélye munkátlanság, nem tudás a vagy adósság miatt letörpítve; ugyan, hogy kívánunk mi ily körülmények között függetlenséget?

A birói függetlenség csak elvben, tényleg csak papiron létezik, a valóságban, az nem egyéb, üres ambicionál.

Szomorú időket értünk, a meghasonlást ott látjuk társadalmunk minden osztályában, resignált apáthiával nézzük az ügyek folyását, s bár viszonyaink javulás helyett napról-napra rosszab-

bak lesznek, küzdeni a végzettel senki magát erősnek, s arra hivatottnak nem érzi.

Nemzetgazdasági politikánk hibás, s magán életünkben az anyagi érdekeikről fölfogás ferde; hibás a nevelés, nincs munkaszeretet, ezért öltött akkora mérvet a szerencsétlenség és erkölcsi romlás.

Két orvos szeret hisszük e bajnak s ez a takarékoság becsületes munka után való vagyonosodás. Egy szegény nép mindig hajlandóbb az erkölcsi sülyedésre, mint egy gazdag, ezért a közerkölcsök tisztázására józanul cultiválnunk kell anyagi érdekeinket.

A takarékoság még ki menthet a bajból a szolid gazdálkodás s becsületes munka még biztosíthatja megújulásunkat.

X. Y.

A „Székely Hirlap” 32. 1874. számába K. F. által közreadott fejtegetésre.

Mielőtt kérdésem fonalát tovább fűzném e cikk fejtegetésére megjegyezem:

Hogy e cikk második kikezdése sejtetni engedi, hogy a hagyatéki tömeg képviselőtőre kirendelt különös gondnok kinevezéséről nem kell mindig hirdetményt kibocsátani.

Továbbá oly irányt veti a fejtegetés, hogy az abanni állítások nem vetnek világot szerény kérdésemre. És itt kifejezést kell adnom annak, hogy sajnálom, ha kérdésből kifolyó az lenne, hogy a p.t.k. a fejtegetés rendén felidézett cikkeit érintettem volna.

A tett kérdésre engem az indított, hogy a hagyatéki tömeg elleni keresetekbe az eljárás nem egyntetű, miért is szakemberek nézetét szerettem volna látni, mit tartanak helyesnek?

S kiemelem, hogy abban a nézetbe voltam, hogy irányomat a ptk. 811. §. jelzése határozottan kifejezte.

Már most irányomat tovább fűzöm: a törvénykezési rendtartás keletkezése előtt a hitelező keresetét beadta a hagyatéki tömeg ellen, s kérte, hogy annak képviselőtőre egy cselekvényi gondnok nevezettetné ki.

A bíróság a különös gondnokot kinevezvén: ayal az eljárás megindítatott.

Hirdetmény kibocsátását a ptk. 811. §. szintén az ideiglenes polgári perrendtartás, a minthogy nem rendelték, ugy annak nyomát soha se láttam.

De ez nem zárja ki azt, hogy azért hirdetmény ne lett volna soha közzétéve.

1873-ban a bíróságok némelyikénél. a hirdetmény kibocsátása iránti eljárás bevétele, mi egyfelől sok írásba, hosszadalmas 60 napi záridő és 4 frt 52 kr díjba kerül, előtérbe lépett.

Azelőtt a cselekvényi gondnok az eljárást rendezen azon kifogással kezdte meg, hogy a gondnok kinevezésének nem volt helye, mert az örökösök örökös nyilatkozatot már tettek, s ha ennek ellenkezője ki nem mutattatott a per elveszett, nagyon régiesen mondva az : eljárás leszállított.

Szabadjon itt a ptk. 799 §-sát szembe tenni a trt. 560. §-ával. Amaz nem ismer örökös örökös nyilatkozattétel nélkül; emezből az örökös nyilatkozat szükségességét nem lehet kimutatni.

Mihez járul az, hogy az örökösödési eljárás újabb tervezete az örökös nyilatkozat nem tevőről épen azt teszi fel, hogy „qui tacet elamat” s épen örökösnek tartja.

Vajuk be itt egy kis szellemi küzdelem rejlik, mig végtére elő fog állani nolite timere, ego sum.”

Tehát itt kérdés: a hagyatéki tömeg képviselőre, a hitelező kérheti-e egy különös gondnok kinevezését, hogy keresetét a hagyatéki tömeg ellen beadhassa, illetőleg a hagyatéki tömeg jogi személy-e, áll-e ptk. 547. §. intézkedése? s ezen kinevezésről szükséges-e hirdetményt kibocsátani?

Nagyon lekötelezne K. F. cikkíró ur, ha e kérdés további fejtegetésébe bocsátkozni méltóznának.

S nyilatkozata bezárásul bebizonyítaná per tangen-tem azt, mi különben a kérdés keretébe nem tartozik, hogy az 1854-ki hagyatéki pátens érvénybe van!

Még egyszer az új megyerendezés.

Budapest, ápril. 27. 1874.

A mit néhány hónap előtt a „Székely Hírlap“-ban főlem ítettem, mint egyedül helyes módját az új megyerendezési törvényjavaslat helyes előkészítésének, az most szinte azonképen mint én szükségesnek állítam teljese-désbe ment.

A belügyminiszter, gr Szapáry, értekezletre hívta tegnapra az erdélyi képviselőket, hogy véleménytadjanak — sőt többet, — hogy tervet készítsenek Erdély leendő területi új felosztását illetőleg; ez eddig egészen a maga rendén van; harmincz vagy több képviselő meg is je-lent s 8—10 tartott is beszédet, ezek közül azonban alig két szónok maradt az általános szempont magaslatán. a többi megannyi Cicero (?) beszélt pro domo sua; ha-nem az már szerintem nincs rendén, hogy a székelyföld érdekében — összhangzólag természetesen a haza érdekei-vel — egyetlen erőteljes hang sem volt hallható, Maros-Vásárhely és Marossszék neve pedig az eddig ismert leg-terjedelmesebb tudósítás szerint is, még csak főlemlítve sem lett.

Igaz, hogy e gyűlés csak az előleges értekezlet jel-legét viseli magán s egy albizottság lett kiküldve a rész-letes javaslatlétél végett, mely bizottságban azonban olyan egyén, ki hazánk említett részének tüzetesebb ismerője csupán kettő van, t. i. br. Kemény Gábor és Lészai La-jos; a többi tagokat míg e levelem megjelenhet már ismer-heni fogják önk az itteni lapokból.

Kénytelennek érzem jelen alkalommal föl hívni te-hát mindazok figyelmét, kik különösen a Marossszék tör-vényhatósága által az országgyűlés elé fölterjesztett kér-vény s illetve javaslat valósulását és kedvező eredményét óhajtják, hogy minden eloquentiájukat s érvelő tehets-güket igénybe véve, annak helyes és czélszerű voltáról ezen kevés számból álló bizottsági tag urakat fölvilágo-sítani és meggyőzni annyival inkább most sies-senek, mert legnagyobb valószínűséggel az ezen urak által kidolgozandó javaslatot fogja a kormány magáévá

tenni, s mert az utólagos recriminatioik csak igen hiu és felesleges fáradságot fognak eredményezni.

Nem czélom nekem, most ismételve elsorolni azon okokat, melyek a leendő Marosmegyét, nemcsak, hogy alaposan indokolják, de ugymondva nélkülözhetlenségét is kimutatják, ezt azon erős szavu, s hiszem nagy befo-lyásu urakra bízom, kik Marossszéknek már említett fel-iratát készíték, ugy szintén Maros-Vásárhelynek jelesei-re (kiknek a német színészet pártolása mellett talán leend a város és vidéke jövődjének megmentésére is elegendő tehetségük és haza szeretetük.)

Mit ma megtehetünk, ne hagyjuk holnapra! mondja a bölcs.

Deák L.

Az erdélyi deákpárti képviselők érte-kezlete.

A belügyminiszter 20-án d. e. az erdélyi jobboldali és középpárti képviselőket értekezletre hívta meg Erdély területi felosztása tárgyában. Összesen 30—35 tag lehe-tett jelen; minden meghívott képviselő ki ezuttal a fő-városba jelen van. A szászok közül ott láttuk: Wächter Frigyes, Rannicher Jakab, Ifj. Bömches Frigyes és Bern-nerberg Mór képviselőket.

Gr. Szapáry miniszter az értekezletet 11 órakor megnyitván, mindenekelőtt köszönetét fejezte ki az érte-kezlet tagjainak a megjelenésért. Ő azért kérte meg azokat az értekezletre, hogy magát Erdély területi fel-osztási kérdésében minél tüzetesebben informálja. A kor-mány ez ügyben az alapelvekhez ragaszkodik, melyeket a belügyminiszter a képv. házban bejelentett és a 9-es al-bizottság formulázott. Ezek: a törvényhatóságok képesíté-se arra, hogy saját költségeiket fedezhessék. Az egye-nes területi szigetek s nagyobb szabálytalanságok meg-szüntetése. A kisebb városok bekebelezése. Kéri az érte-kezlet tagjait, hogy ez ügyekhez egész általánosságban nyilatkozzanak.

Gr. Péchy Manó kijelenti, hogy így rögtönözve nem bocsátkozhatik részletekbe. Általánosan szólva az ügyhez, Erdély specialis viszonyait különös figyelembe vételre ajánlja. Ott a municipális életben fennállt a nemzetiségek közötti egyensúly s azt jövőre fentartani akarja. Ő átal-jában a nagy megyék barátja, de ha tekintetbe veszi azt, hogy Erdélyben nem fejlődhetett ki oly önkormányzati élet, mint Magyarországon s ott a törvényhatósági szer-kezetnek inkább bizonyos dicasteralis színezete volt sen-nek megfelelőleg a kisebb területek könnyebben átte-kinthetők lévén mint a nagyok, Erdélyben legalább is tíz megyét alánl. Gróf Péchy igen részletesen szólt e nagy-fontosságú ügy minden pontjához, több részletet is em-lített s előadása szintugy tanuskodott a helyes közigaz-gatási fogalmak, mint Erdély specialis viszonyainak ismeretéről.

Patruba Gergely általában helyeselvén a belügy-miniszter által felállított elveket, a kis város jogosultsága mellett szól.

hetett ideálja Hosszu, magas és lapos volt e terem. A paralellogram egyik széles oldalához roppant télkör tá-maszkodott; itt álltak a képviselők padjai minden asztal író támla nélkül; Garan-Culon, a ki sokat jegyzett, a tér-dén szokott írni; a padokkal szemben a szószék; a szó-szék előtt Lepelletier-Saint-Fargeau mellszobra; a szó-szék mögött az elnök támlánya.

A szobor feje kissé magasabban állt, mint a szószék párkányzata; azért eltették onnan később.

Az amphitheatrumot tizenkilencz félkörben futó pad képezte, emeletesen állítva egyik a másik háta mögé, s csonka padok egészítették ki a terem két zugában.

Lent a szószék lábánál patkó alakban a teremörök helyei.

A szószék egyik oldalán fekete fakeretben egy ki-lencz láb hosszú hirdetménytábla függött a falon, kétfelé osztva egy kormány botalaku jelvénynyel; e tábla az em-beri jogok kihirdetését tartalmazta; a másik oldalon üre-sen maradt a hely, melyet később hasonló keretben a köz-társaság második évről kelt alkotmány foglalt el, szin-tén két részre osztva egy kard által. A szószék és a szó-nok feje fölött három óriási tricolor-zászló lengett, két osztályra osztott s néppel zsufolásig telt karzatról nyulva ki csak nem vízszintesen s egy oltárra támaszkodva, me-lyen e szót lehetett olvasni: a törvény. Az oltár mögött, a szabad szó öre gyanánt, mint valami oszlop, emelke-dék föl magasan egy rettentő nagy római vesszőnyaláb a bárdal. Néhány kolosszális szobor háttal a fal-, arcz-al a képviselők felé fordult. Az elnök jobbján Lycu-rus, balján Solon állt, a hegypárt ülőhelyei fölött Plato.

A szobor-talapzatok egyszerű nagy kockák voltak sorba rakva a hosszú kiálló párkányon, mely az egész ter-men körülfutott s elválasztotta a népet a nemzetgyűlés-től. A nézők e párkányra könyököltek.

Kemény Gábor b. igen érdekesen ismerteté az egye-erdélyi privilegiumok keletkezését. A mennyire lehetsé-ges a historiai jogfejlést figyelembe veendőnek tartja. A mi a Királyföldet illeti, azt hiszi, hogy miután a tör-vényhozás megígérte az egyetem viszonyainak külön tör-vény általi szabályozását, ez teljesítendő és ez az aron-dírozás által nem mellőzhető.

Molnár Antal azon városokat, melyek képesek ön-kormányzati költségeik fedezésére, minden körülmény kö-zött fentartandónak tartja. Részletesen kifejti nézeteit az önkormányzat elmélete szempontjából igen érdekes és tüzetesen szól az ügyhez.

Wodianer Béla a kereskedelmi forgalmat is szem-előtt tartandónak mondja s különösen főlemlíti Szászvá-ros érdekeit.

Papp Lajos a kisebb városok jogosult érdekeit han-goztatja és Kézdi-Vásárhelyt mint oly törvényhatóságnak említi, mely mindenestre fentartandó.

Gr. Teleki Sándor Fogaras védőke mellett emel szót.

Lukács Béla azon felfogás helytelenségét mutatja ki, mely az ügyet egyedül financialis szempontból kívánja rendeztetni. A mellett szól, hogy a gazdagabb törvény-hatóságok feleslegéből pótolhassák a szegényebbek hiánya.

Wächter Frigyes azt állítja, hogy a képviselők leg-többje saját vál. kerületének érdeke mellett szól. A mi a királyföldet illeti, ő Tisza Kálmán szavaira hivatkozik, melyek szerint kétszer is fontoljuk meg, míg a nemze-tiségeknek valamit ígérünk, de ha egyszer ígértünk, azt tartjuk meg igazán. A királyföldi egyetem ügyeinek ren-dezése törvényileg meg van ígérve; az nem mellőzhető. Csatlakozik Kemény Gábor b. nézeteihez.

Eber Nándor: Mindenekelőtt döntenünk kell a kö-vetendő általános irányok felett. A kérdés az, akarunk-e önkormányzatot vagy centralisált közigazgatást. Mi min-dég az önkormányzattól hangoztatjuk, de azért úgy alkottuk a megyerendezési törvényt, mintha centralisált közigazgata-sunk volna. Ha önkormányzatot akarunk, a megyékre kell bízunk, hogy úgy szervezkedjenek, a mint azt ma-guk jónak látják. Nem lehet azonban felednünk, hogy az önkormányzat ép ugy kötelesség, mint jog.

Az önkormányzat föltételezi a vagyonos osztályok díjtalan közreműködését; ha mi az önkormányzat alatt nem értünk mást, mint a kenyérkereset egy nemét, al-kalmat fizetéses hivatalok alkotására: akkor jobb, ha le-mondunk erről. A mi speciálisan Erdélyt illeti, figye-lembe veendőnek tartja, hogy a politikai unio nem azo-nos a közigazgatási unificatióval. Anglia és Scotia szá-mára a választótörvényben és más közigazgatási intézke-désekben mindig speciális határozatok találhatók. Viszont Ausztria tartományaiiban teljes a közigazgatási unifica-tio; de azért a politikai uni korántsem valóság. Ő Er-dély specialis viszonyait figyelembevételre ajánlja s a tak-sás helyek mellett szólal fel.

Gróf Haller Ferencz azt fejtegeti, hogy Erdélyben nem kell a nemzetiégi tekinteteket figyelembe venni.

Rannicher igen érdekes beszédében a szászokról, szól a b. Kemény és Wächter beszédeinek értelmében.

Szintugy ifj. Bömches később Brennerberg.

Gróf Szapáry belügyminiszter egybefoglalja a mon-dottakat, s azon kérdést teszi fel, vajjon nem tartja-e helyesnek az értekezlet egy albizottság kiküldetését?

Az emberi jogok hirdetmény-táblájának fekete fake-rete fölött egészen a párkányig s kissé kimagaslott a fes-tett körzet fölött. E piczike eltérés az egyenes vonaltól már mormogásra indította Chabot-ot. — Gyalázatos csu-nya, mondá Vadiarnak.

A szobrok fejét fölvaltva tölg- és borostyánkorszorú ékítette.

A körpárkányról vastag egyenes redőkben zöld fűg-önyt eszkekedett alá, rajta sötétebb zöld színben fes-tett tölg- és borostyánkorszoruk; e függönyzet beborította a nemzetgyűlés által elfoglalt terem egész földszinti ré-szét. A felső részen fehér és kopasz maradt a fal. E fal-ban, mintha ugy lenne bevájva, megannyi nagy lyuknak látszott a minden párkány és környezet nélküli két sor közkarzat, az alsó sorban négyszögű, a felső sorban ke-rekded nyílással; a bolthajtás párkányai szigorú szabályos-sággal készültek a mestergerendák fölött. Tíz-tíz karzat volt a terem mindkét széles, s két roppant nagy páholy a keskeny két oldalán, összesen huszonnég. Itt tolon-gott a tömeg.

Az alsó karzatok közönsége kiözönlött egész a pár-kányra s letelepedett a kiszögölő domborművekre. Hosszu, erős vaskorlát szolgált karfául a felső karzatokon s oltal-mazta a nézőket a hátulról föltóduló csoportok nyomása ellen. Egyszer mégis megtörtént, hogy egy embert leta-szítottak a képviselők közé; épen Massieure esett, a beau-vaisi püspökre; nem halt meg s így kiáltott föl: „Lám, még egy püspök is jó néha valamire!”

Kétezer ember fért a Convent termébe s a fölke-lés napjain háromezer.

A Convent két ülést tartott, egy nappalit s egy éjjelit.

Az elnök támlásszéke gömbölyű volt, aranyozott sző-gekkel kiverve. Asztalát négy szárnyas szörny támogatta

TÁRCSA.

A francia convent üléstermének rajza.

(Hugó Viktor „1793“ című legújabb regényéből.)

(Vége.)

Fejezzük be az ülésterem leírását. E borzasztó hely minden részlete érdekes.

A belépőnek legelőször is a szabadság egy magas szobra ötlött a szemébe, két széles ablak között.

Huszonegy öl hosszú, öt öl széles, hatodfél öl magas volt a terem, mely előbb a királynak szolgált színházul, aztán a forradalomnak. A Vigarani által udvaroncok szá-mára épített elegans és pompás helyiség egészen eltűnt a durva gerendázat alatt, melynek 1793-ban a nép ter-hét kellett viselni. E gerendázatról, melyen a közkarzatok nyugodtak, érdemes följegyezni, hogy egyetlen óriási czölöp tartotta fön. A czölöpöt egy darabból faragták s öt ölet mért körülete. Ritka Cariatid tartott valaha akkora terhet, mint e czölöp; éveken át rajta tombolt a forrada-lom szilajsága. Az örömiadás, a lelkesedés, az ingerült-ség kitörése, az ordítás, a dobogás, a harag iszonyu for-rongása, a lázadás. Nem tágitott soha. A Convent után megérte az öregek tanácsát. Brumaire tizeennyolczadika azonban eltávolította őt is.

Percier ekkor a faczölöpöt márványoszlopokkal cse-rélte föl, melyek jóval rövidebb ideig tartottak.

Az építészek eszményképe néha igazán csodálatos. A Rivoli utca építésének alig hanem az ágyugolyó által leirt iv; Carlsruhe építésének a legyező; s annak, ki a Convent termét berendezte, egy óriási fiókos szekrény le-

Vegyes hírek.

— **Ajánljuk gazdáink figyelmébe** a következő értesítést: Alólírt tudatni ohajtja, hogy Szászvároson (Erdély) egy alabástrom-gipsz gyárat épített, melyben építésekhez égetett gipszet és rétek, legelők, luczernás, lóherés, zab és buza földek megtrágyázására égetetlen finom szitált trágya-gipszet gyárt. Ama földek megtrágyázása akár tavasszal kaszálás előtt vagy után, akár ősszel történhetik; csupán csak arra kell ügyelni, hogy a lehetőségig esős időben hintessék el a gipsz-trágya, hogy így annál hamarabb elolvadhasson. — Egy hold földnek megtrágyázásához, — ha a föld nagyon homokos — 5 mázsa, ha kevésbé homokos 4 mázsa gipsz kell; de ha a talaj kissé meszes, elegendő 3 mázsa is. Ara egy bécsi mázsa építési gipsznek 1 ft. o. é., egy mázsa trágya gipsznek pedig 54 kr. a szászvárosi vasúti állomásnál földadva. Szíves megrendeléseket kér és elfogad Szászvároson, 1874. ápril 22-én. Keresztes Sándor.

— **A gyergyó-alfalvi gazdasági szakosztály**val megtoldandó állami felső népiskola kőépületének felépítésére a „Buda-pesti Közlöny“-ben árlejtéshirdetettik; az árlejtés Csik-Somlyón május 23-án d. e. fog megtartatni, Kikiáltási ár 15,397 ft. o. é.

— **Következő végtárgyalások** vannak kitűzve a maros-vásárhelyi kir. törvényszéknél: f. évi május 8-ára Gál József s társai súlyos testisértés bűnügye; Fábian Tamás lopás bűnügye; május 9-re Varga István s társai súlyos testisértés bűnügye; Rostás Kele s társai súlyos testisértés bűnügye.

— **A színművészet** élvezetétől még sem leszünk egészen megfosztva a nyár folyamán. Mint biztos forrásból értesültünk, a pesti színi-képzede növendékei Maros Vásárhelyre jönnek a nyáron, tizenkét előadásra, — esetleg talán még többre is. Igen örömdetes hír ez városunk közönségének; a színi-képzede növendékeiben pedig dicséretreméltó bizalomra mutat az, hogy éppen Maros-Vásárhelyt — a színművészetnek, valaha volt egyik bölcsőjét később sok ideig protektorát — választották nyári látogatásuk helyéül.

— **Kinevezések.** A hivatalos közlöny szerint ifj. gr. Teleki Sámuel honvéd szabadságsógt állománybeli lovas főhadnagy és Karaszek Árpád szab. állománybeli gyalog főhadnagy kapitányokká neveztettek ki.

— **A műkedvelő** zenekar alakuló közgyűlése folyó évi május hó 10-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor lesz; ohajtjuk, hogy e közérdekű értekezésen minél számosabban jelenjenek meg.

— **A maros vásárhelyi dalárdák** egyesülése múlt hó 28-án végleg elhatározott, s az együttes működés megkezdése jövő hétfőn este hét órára van kitűzve. A gyakorló órák hétfő, csütörtök és szombat esti héttől kilenczig tartatnak. E gyűlés egyhangulag megválasztá Borosnyai Pált elnöknek, Imreh Sándort alelnöknek, Wégler Gyulát karnagynak, Szentgyörgyi István és Szekeres Eleket segéd karmestereknek; egy bizottságot választott meg a végre, hogy a végleges egyesülés módzatairól tanácskozzék. E bizottság Imreh Sándor elnöke alatt Dicső Béla, Hunyadi Imre, Kerekes Sámuel (jegyző) Mentovich Gyula, Molnár Károly, Szekeres Elek, Szentgyörgyi István, Tályai György (pénztárnok) és Wégler Gyula

Lenn az elnöktől jobbra és balra két külön karzat létezett, mert a mi elég furcsa, a Conventnek is voltak kiváltságos nézői. A két karzatot függöny fődte. A mesztergerenda közepén két arany makk vonta szét e függönyt. A nép karzatai meztelenek valának.

Mindez összevéve erőszakos, vad, de szigorúan szabályos volt. Szabatoság a szilajságban; kicsiben az egész forradalom képe a Convent termelegzőkéletesb kifejezése annak, a mit a művészek azóta a „Messidor-féle építézet“-nek neveztek el; tömör volt és mégis vézna. Az azon korbéli építések a symetriát egyértelműnek tekintették a szépséggel. A renaissance véget ért XV. Lajos alatt s következett a visszahatás. Az egyszerűséget a ridegségig vitték, a tisztaságot az unalomig. Az építézetnek is meg van a magismeretessége. A tizenhatszadik század forma- és színpompájának kábitó orgiái után a művészet bójtólni kezdett, s pusztán az egyenes vonalokra szorítkozott. A haladás e neme ismét az elrutulásra vezetett. Csontvázszerű szikárság lett ez építézet eredménye. Ez hátránya minden ily fajta józanság és önmegtartózkodásnak; annyira józanná lesz a styl, hogy utóbb soványgyá válik.

Minden politikai izgalomtól eltekintve, pusztán építészeti szempontból is bizonyos borzongást támasztott e terem. A néző lelke előtt ott lebegett még homályosan a régi színház. A virágfüzerekkel diszitett páholyok, az azur és bíbor mennyezet, a csürlődöden metszett csillárok, a gyémántesillogású karos gyertyatartók, a galamb nyaku szőnyegek, a csoportosan lebegő Amorok és nymphák a függönyökön, a szerelmes király érzékcsiklandozó idylljének festészete, szobrászata, aranyozása, mely örökmösolyt varázsolt hajdan e rideg helyre, de most körös-körül szigorú egyenes szögeket láthat csupán a szem; minden vonal hideg és metsző, mint a pallos. Olyan volt az egész, mintha Dávid lefejezte volna Bouchert.

katonai állammá változott át. A trónbeszéd egyébről alig emlékezik meg, mint a hadseregéről, békéltetéséről, hadügyi költségéről, a nemzeti véderő biztosításáról, rokkantak ellátásáról. Ezek mellett furcsán veszi ki magát azon rövid záradék, hogy a német politika békés jellemű; hanem a büszke hivatkozás a német birodalom hatalmi állására: éppen illik oda.

Franciaországnak is sok mindent meg kell érni. Eddig csak a kormány formák körül folytak a harcok, most már nemzetiségi mozgalmok, kifelé gravitálások is merülnek föl. Közlebről Piecon nizzai képviselőnek azon beszéde alármozta a francia sajtót, melyet egy Nizzában rendezett bankett alkalmával tartott, s melyben burkolatlan ugyan, de mégis azon ohajának ad kifejezést, hogy Savoya és Nizza Olaszországhoz csatoltassanak vissza. Erre mindenféle pártárgyalat sajtó annyira felzúdult: hogy Piecon kényszerült kijelenteni, hogy ő ama beszédet csak magán jellegű társaságban mondotta, tehát nem lett volna szabad nyilvánosságra hozni azt. Önként értődik, hogy ezen mentegetőzést, inkább súlyos önvádnak tartják a francziák, mint annak, a mi lenni akart. Broglie herczeg sem nyugszik. Folytonosan intrikál, hogy a monarchisták pártjai között az egyetértést valahogyan helyre állítsa. Ezt nem igen tartják kieszközölhetőnek. Valószínűbbnek látszik azon hír, melyszerint Chambord gr. a nemzetgyűlés megnyitására Versaillesben fog letelepedni, nemcsak, hanem Franciaország megmentése végett, pártjának élére is áll. Annyi bizonyos igaz, hogy a Septennatusra újabb meg újabb támadások történnek legitimista részről.

Londoni és konstantinápolyi sürgönyök megerősítik, hogy Lesseps oda nyilatkozott volna a suezi csatorna ügyében, hogy a nemzetközi bizottság véleményét kész elfogadni. E lépésre Lesseps a török kormány azon határozatra birta, hogy bizonyos körülmények között maga fogja birtokába venni.

Mi hir tul a Lajtán?

— A birodalmi tanács képviselőházában e hó 28-ikán a kolostori törvényjavaslat tárgyalása volt napi renden. E tárgyalás alkalmával a liberalis párt félre téve a nálunk oly szokott tétozást a javaslaton, oly módosításokat vitt keresztül, melyek valóságos baladást mutatnak. Az első javítás Tux indítványa következtében történt, s abban áll, hogy „új rend alapítására vagy más létező telepítésére, az állami eugedély nem közigazgatási, hanem csak törvényhozási uton adható. Ezen ügyet a miniszter a közigazgatás körébe tartoznak állította, hanem igen helyesen, azzal czáfolták meg, hogy az absolut rendszer alatt e jog a fejedelmet illette, most pedig az összes alkotmányos faktorokkal megosztandó. A másik elfogadott módosítvány Kopp képviselő volt, s oda megyen ki, hogy a kolostoroknak, idegeneket rendtagokul fölvenni, nem szabad. A körülmények tekintetbe véve ez sem kis horderejű javítás. A harmadik fontos javítás Mayrhofer által adva be oda terjed, hogy mindazon rendtagra nézve, ki a szerzetből kilépik, ez által megszűnnek mindazon jogok és kötelek, melyek azon rendhez tartozásából eredtek. Ez által megszűnik a házassági akadály is. Teljességgel nem szükség ezen módosítványok fontosságát illusztrálni, mert elég hangosan beszélnek ezek magukért.

10-dike után, ha bihetni Brattford levelének, a király butorokat. Két hónap kellett, míg kiürítették a Tuileriák palotáját.

A bizottmányok a terem közepén lettek elszállásolva; az Égalité-pavillonban a törvényhozási, földmívelési és kereskedelmi bizottságok; a Liberté pavillonban a tengerészet, a gyarmatügy, a pénzügy, az assignáta, s a jóléti bizottság, az Unité-pavillonban a hadügy.

A közbiztonsági Comité közvetlenül, egyenest érintkezett a jóléti bizottmánynyal egy sötét folyósón át, hol éjjel-nappal lámpa égett s jártak-keltek minden párt kémei. Csak suttogva szoktak ott beszélgetni.

A terem két végén a két függélyes válaszfal, melyek jobbról és balról elzárták az amphitheatrum két közös központu félkörét, két keskeny és mély folyósónak bagyott még helyet, honnan két sötét négyszögletű ajtó nyílt kifelé.

A képviselők egyenesen léptek a terembe, azon ajtón, mely a Feuillantsok terraszára vezetett.

E terem, melyet csak homályosan világítottak meg nappal a halvány ablakok s még homályosabban, ha bealkonyodott, a derengő lámpák, valami sötét, komor kifejezéssel birt. A gyöngye világítás még növelni látszott az est homályát; a lámpa melletti ülések halottas gyász színében jelentkeztek. Az emberek nem látták egymást; a terem egyik végéről a másikra, jobbról balra homályban elmosódó arcok csoportjai meredeztek. Egymásba botlottak a nélkül, hogy egymásra ismertek volna. Egyszer Laignelot, a mint a szószekekre siet, a szűk folyósón beleütdök valakibe. — Bocsánat, Robespierre — mentegeté magát. — Kinek tartasz engem? — felel rá egy durva, nyers hang. — Bocsánat, Marat, — szólott Laignelot.

Urvári Lajos az eljárásra tesz megjegyzést. Igen ohajtja, hogy ez ügyben a Deák párt az ellenzékekkel egyetértve járja el. Nem akar e részben indítványt tenni, minek itt nincs is helye s meg van győződve, hogy a miniszter, ki jobban ismeri a viszonyokat, mint ő, nem fogja tenni a megfelelő lépéseket, nem tartja azonban feleslegesnek, hogy itt, az értekezlet körében az említett ohajnak kifejezést adjon.

Gr. Szapáry miniszter helyesli az ohajt, s kijelenti, hogy nevezetesen a balközéppel majd érintkezésbe fog lépni.

Hajós János, az idő már elhaladván, a közelebbi alkalomra tartja fel nézetei előadását, s az értekezlet az albizottság kiküldetését, minden utasítás adás nélkül, helyeslélvén, a miniszter az albizottságba: gr. Péchy Manó, b. Kemény Gábor, Wächter Frigyes, Lukács Béla, Lészai Lajos s Papp Lajos urakat hívja meg.

Az értekezlet, mely 11-től 2 óráig tartott, ezzel véget érén, a miniszter felhívására az albizottság azonnal összeült és tárgyalásainak módja felett tanácskozott.

* * *
A kiküldött albizottság üléséről a következő tudósítást veszszük:

Az albizottság mindenekelőtt azon határozatot hozta, hogy üléseit a belügyminiszter elnökelete alatt tartandja, kit akadályoztatása esetén gróf Péchy Manó fog helyettesíteni. Jegyzőnek és előadónak Lukács Béla választott meg. Az albizottságnak a szükséges adatokat és felvilágosításokat a miniszterium részéről Zeyk Károly államtitkár, Nehrebecky min. tanácsos és Pogány Károly miniszteri titkár fogják megadni.

Az albizottság ezekután a 9-es albizottság munkálatának a megyék arondirozására vonatkozó megállapodásait tűzte ki tanácskozási tárgyának: nevezetesen:

1) helyes-e IX-es albizottság által a házi adóra, illetőleg a megyék önmegadóztatásának keresztülvitelére vonatkozó javaslat?

2) a kisebb városok bekebelezendők-e az illető megyékbe?

3) az enclavék és kiszökellő területek egyesítendők-e azon hatóságokkal, melyekhez geográfiai fekvésüknek fogva tartoznak? Egy negyedik kérdés specialiter Erdély viszonyaira való tekintetel tétetett föl, — nevezetesen:

4) a királyhágon tul történelmileg külön fejlődött területek, (ugymint magyarföld, szász föld, székelyföld) mennyiben egyesíthetők egymással?

Ezek azon kérdések, melyekre nézve az albizottság mindenekelőtt indokolt véleményt mondand, a mi azonban nem zárja ki azt, hogy a tanácskozások folyamában felmerülő idevágó kérdések is meg ne vitattassanak, mint pl. az, hogy a Királyföld a czélba vett munkálat keretén belül rendeztessék-e, vagy pedig külön?

Az albizottság legközelebbi ülését több tagnak a delegatiókban való elfoglaltsága miatt — csütörtökön tartandja.

Mi hir kültöldön?

— **A német birodalmi** gyűlés ápril 26-ikán záratott be, trónbeszéddel. Ebből azon meggyőződést lehet meríteni, hogy Németország kultur államból lassanként

csodás lények, melyek mindegyike csak egyik lábán vicsolt szárnyat, mintha a titkos jelenések könyvéből támadtak volna föl, hogy segítsék a forradalmat. Ugy látszott, mintha Ezekhiel próféta szekeréből fogták volna ki őket, hogy a Sanson*) talyigáját huzzák.

Az elnök asztalán óriási csöngetyű állt, akár ha rangnak is nevezhetnők, aztán egy öblös réztintatartó s vastag pergament-kötésben a tárgyalási jegyzőkönyv.

Pikák hegyére tűzött levágott fejek hullattak az asztalra vércsöppeket.

Kilencz lépcső vezetett a szószekekre. Magasak, durvák s a följarat rajtok igen nehéz. Gensonné megbotlott egyszer, amint fölsetett. „No ez aztán igazi vérpadlépcső,“ szólott. — „Legalább megtanulod, hogy kell rá fölmenni!“ kiáltott Carrier.

Ott, ahol a fal nagyon kopasznak látszott, a terem szögleteiben, az építész diszitményül római vesszőnyalabokat alkalmazott a szokásos kiálló bárdal.

A szószekektől jobbra és balra négyszögű kockatalapzaton két roppant kandelaber emelkedék, tizenkét láb magas mindegyik; rajtok négy pár függő lámpa. Minden karzaton egy-egy hasonló kandelaber. Talapzataikon körded rovátkok voltak bevésve, miket a nép a „guillotine nyakláncának“ nevezett el.

A nemzetgyűlés padjai csaknem a karzatok párkányaig nyultak; a képviselők és a nép beszélgetésbe ereszkedhettek egymással.

A karzatok főkijáratai folyósók tömkelegébe nyíltak, hol gyakran szilaj láрма hangzott.

A Convent előzőnlötte az egész palotát s még a szomszéd épületeket is elfoglalta, a Longueville-palotát, a Coigny-palotát. Ez utóbbi helyre hordták át augusztus

*) A párisi hóhér.

tagokból áll. Remélhető, hogy június havában a marosvásárhelyi „Dalkör” a nyilvánosság előtt is fel fogja mutatni sikeres haladását.

— **Himen.** Ma tartja esküvőjét Keszler Károly a bájos Beke Berta kisasszonnyal; jövő szombaton május hó 9-én városunk derék fiatal ügyvéde Darkó Ákos és a kellemes, kedves Nagy Mari k. a. menyegzője lesz. Boldogságot kívánunk mindnyájuknak.

— **Gyakori kéménygyulások** történtek a közel-múlt napokban; rendőrségünknek ez irányban kissé nagyobb figyelmet kellene tanúsítania, nemcsak a gyulás elfolytása, de — főként — a kigyulás előleges meggátolása körül. A múlt kitaró szeles napokban kevés szerencsétlenséggel mi is részesei lehetünk volna oly sorban, minőben Gyergyó-Szentmiklós.

— **Lakatos János** városunk legiparkodóbb iparosainak bevégezte földi pályafutását. Tegnapelőtt történt temetése nagy részvét közt ment véghez.

— **Keserű Mózes** címzetes püspök végrendeletében 200 frtot hagyományozott a magyar tud. akadémiának. Az академия ápril. 27-iki ülésében e hagyományozást hálás tudomásul vette.

Dürüczkölő.

Azt a brutálitást, melyet az alább következő sorok foglalnak magukban, nem hinnők, ha a „Nemere” szerkesztőségétől nem volnánk direct fölkérve annak közlésére. A sorok így hangzanak:

„A tény, mit elbeszélendők vagyunk, 1874-ben, a humanismus századában, magyar király uralkodása, magyar miniszterium kormányzása, magyar törvények fennállása idejében, magyar alattvalók által az ugynevezet Királyföldön követtett el.

Az eset a következő:

Herrman Antal, a „Nemere” volt szerkesztője, husvét első napján Brassóból kolozsvári ismerősei látogatására indult.

A véletlen játéka úgy intézte a dolgot, hogy ugyanakkor induljon a brassói szász dalárda is a Segesvártt a rtott dalárúnnepélyre.

Alig állt meg a vonat az első állomáshelynél: a nemes dalárok valami harmincz egy néhányan kiugrálva III. osztályu coupejokból, H. ur II. oszt. coupeja elé tolakodtak, ki épen egyedül ült benn, s az isteni harmonia ihletett bajnokai, ordításokban s füttyökben nyilvánuló mácskazenére gyujtottak, a művészeti vena kimerítése után pedig a leggaládabb, legszemtelenebb kifejezésekkel illették H. ur személyét, ki csöndesen ülve helyén, talán épen a kellemes, művelt utitársakról álmódzott.

E jelenet aztán majd minden állomásnál ismétlődött, eléggé megfoghatlanul, senki sem találkozáván, ki a rokonzatlankodókat rendre utasította volna.

De még ez mind semmi!

Hogy a „finis coronat opus” latin közmondásnak is elég legyen téve: az utolsó állomásnál, Segesváron innen, a compania két legderekabb tagja H. ur coupejába betört — bocsánat, de nem használhatunk más kifejezést — s egyikök H. urat tetteleg insultálván, mindketten gyorsan elináltak s a vitéz tett lovagja dicsekedve beszélt el a tényt bajtársainak, a többség helyeslő hahotája közt, mert — az illetők becsületére — megjegyezhetjük, hogy néhányan azonnal kijelentették rosszszálukat e brutálítás fölött.

És miért történt mindez?

Csupán csak azért, mert H. ur német neve és születése daczára jó magyar érzelmű hazafi, sőt mi több, elég vakmerő volt Brassóban a nemzetellenes tendenciák igéretföldén, magyar lap szerkesztője lenni.

Az pedig, ki a dráma fő működő tagja volt, — mint halljuk — magyar királvi postahivatalnok.

Vajjon a közlekedési minister ur meg fogja-e tűrni az ily egyént hivatalnokai között?

Szívesen kérjük t. laptársainkat: méltóztassanak tudomásul venni ez esetet. Azokat pedig, kik az ország dolgaiban döntőleg szólhatnak bele, kérjük: segítsenek valahogy helyzetünkön, mert bizony ma-holnap oda jutunk, hogy jó magyar érzelmű hazafi nem mer testőrség nélkül megindulni a Királyföldön.

Ez ügyre különben még visszatérünk. Addig is azonban, míg a törvényes lépések eredményét, melyek hallomásunk szerint, már folyamatban vannak s a hősök neveit nyilvánosságra hozhatnók: a dráma elfogulatlan bírálatát t. közönségünkre bizzuk a jogérzet és cultura nevében.

* * *

Az amerikai induson, a ki ellenét utolérve skálpirozza, azaz fejbőrét egy kanyarítással lekapjas mint gyözedelmi jelt magával tovább viszi, nem csudálkozunk;

hiszen az anyatétjével szopja be a vadságot és durvaságot. De, hogy a „culturnép” reményteljes sarjadékai ily brutálításra lehetnek képesek, azon megvalljuk, nem tudunk, eléggé csudálkozni. Pedig a szász fiatalság ama hős tagjai, még dalárdisták is a mellett. Eddigél az volt az általános nézet, hogy a dal és ének megszelidíti és meg-nemesíti az erkölcsöket; imé egy példa van előttünk, a mely arról tesz tanuságot, hogy a zene a szelid erkölcsöket vaddá változtatja. Orpheus korában az ének érzést öntött a kövekbe, emberi szelidebb érzelmekkel ruházta fel az állatokat: napjainkban a brassói dalárdistákból első lábaikkal rugdolódnó fülesállatot csinált az ének. Még sokkal botránkozottabb brutálítás, ha elgondoljuk, hogy az attentát a székely nép ellen van intézve. A „Nemere” volt szerkesztője, Hermann azért részesült ekkorainstultusban, mert ő hős védelmezője volt a barczai tiz székely helység érdekeinek, a brassói szász atyafiak zsarnokságával szemben. A székely nemzetnek lesz alkalma megköszönni a hős dalárdistáknak ez atyafiságos érzületét. Fölkérjük a „Nemere” szerkesztőségét: tudassa a hős atyafiak nevét a székely nemzettel, hogy majd, ha a kedves atyafiak a büvkört: a szászföld határait átlépik, reájuk mutathassunk: imé ezek azon mivel egyének, kik gyerek koruk oltá kalánnyal szörpölték a civilisatiót.

* * *

A Bethlen fötanodánál a népotismus ágasbogos fájának nemcsak férges gyümölcsei vannak, de morális árnyéka is akkora, hogy a Baobáb fáé sem kisebb, mely alatt egy ezred katona kényelmesen megtelepedhetik. Már a hűtlenség és kötelességmulasztás példái is nagyon veszélyesek egy közintézetnél, a hol mindennek tisztának kellene lennie, mint a kimosott és kiöblintett pohárnak. Sokkal szomorítóbbá növeli ezen árnyékot az a visszavonás a főiskola tanárai közt, melyet az atyafiság fiatalabb tagjainak arrogantiája és kihívó oktalan magaviselete annyira elmérgesített. A theologusok hiában tiltakoznak az embernek a majommal való atyafisága ellen. A kiskoru ember — legyen az gyermek, vagy kiskoru nagy ember — majomtermészetű, a mennyiben szereti tekintélyeit utánozni. A hadsereg főnökeinek viszázkodása a katonákat is megosztja: egy közintézet vezetőinek egyenetlenkedése az ifjúságban is egyenetlenséget szül. A tanárok erkölcsi élete visszatükrözi magát az ifjúság erkölcsi életében. Hogy mily káros hatása van az ily megosztottságnak az ifjúságra, arról tanuságot tehetnek azok, a kik velünk együtt a mostanihoz hasonló szerencsétlen epochában voltak, az enyedi főiskolának növendékei. Nemcsak hullámszamba hozza az ifjúság életének sima tükörét, nemcsak felszínre hozza benne a salakot, melynek csak az eget kellene felmutatnia: de átviszi hatását a külső életbe is; úgy hogy a kiknek mint barátoknak kellene egymást ölelniök, mint ellenségek állanak szemtől szembe. Az erdélyi református státusnak elodázhatatlan kötelessége megszüntetni ez állapotokat legfőbb intézetében, megmenteni a főiskola fiatal nemzedékét az átkos visszavonás szomorú következményeitől. Nem halasztható kötelessége ezek folytán megszabadítani e szép tanintézetünket a népotismus veszedelmes és oly nagy árnyékot vető fájától. Ki kell azt a főiskola talajából pusztítani; le kell metszeni redves ágait; ki kell ázni izmosabb gyökereit és más földre ültetni, ahol el nem bokrosodhatik. Ezért örömmel üdvözljük az egyházkerületi közgyűlés azon határozatát, melyszerint az enyedi ügyek átvizsgálására kiküldött bizottságnak azon indítványát, hogy a theologia nyedről Kolozsvárra helyeztessék által, elvileg elfogadván, kiküldi azt az egyházmegyékhez és főiskolákhoz véleményadás végett. Csak ez által lehetne a bajon gyökeresen segíteni. Csak ez által lehetne a népotismus fáját a Bethlen-főtanoda talajából kipusztítani.

* * *

Vajjon tappintatos volt-e az atyafiság részéről, hogy a kerületi közgyűlés e határozatát mindenképen akadályozni igyekezett? A csiga a leggyöngédebb érintésre behuzza szarvait: ez atyafiság a közvélemény legerősebb érintésére is öklelésre tolja ki azokat a szarvakat. Hegedűs Lajos ur, a kit az atyafiság e törekvésben kolompusul előretolt, tudhatná: mikép hegedült arról sz. Dávid, hogy egy atyafiság, ha mindjárt oly tekintélyes tagokat számlál is keblében, mint a tiszteleletes ur. egy egész statussal szemben grassálhasson. A státus el fogja vinni a theologiát Nagy-Enyedről, bármily nehezére esék némelyeknek a Bethlen főtanoda emlőiről elszakadni, mihelyt meggyőződik, hogy e főiskoláját másképpen megmenteni nem lehet.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. itéző tábla nyilvános ülésben az 1874-ik évi május 4-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

I. Tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. b. által.

Goscha J. hagyatéka Gervu M. e. kártérítés, Tutchek K. csödtömeg gondn. ügyvéd Csiki E. e. felebbe, Gyertyánfi R. Gyertyánfi E. s társa ellen igény pere, Herbeth J. K. Disznód község ellen birtokháborítás, Schuster M. Grcu sz. e. kártérítés, Pelgyer Gy. Czink P. s t. e. kártérítés, Reu M. K. Apold község e. tartozás fizetés, Szülhaupter Gy. özv. Acker M. e. ingóságok, Dr. Borcia J. Glodáriu J. ellen munkadíj, Sumza Negru Manel lh. e. végrehajtás, Moldován J. Muntyán M. e. kártérítés, Craciunu J. Craciunu Sz. e. örökrész, Cziegler Fr. hagyatéki ügye, Gyertyánfi R. az A Auszt. leszámit. társ. s t. e. igénypere, Craciunu J. Craciunu Sz. e. ügye iránti perök.

Ferencz Károly k. t. r. b. által.

Gazda Ágnes Incze Jósefné Kovács Elek hagyatéka e. fekvők, Ugron János Menyhár Mózesné e. zálogváltás, Dombi Mózes mint Széki Péter árvai gyámja a kir. kincstár e. 339 frt 95 kr. Gyermán Vaszi Huczaj Anna társai e. igénypere, Brie Tódor l. Ignát Purkar Petru s t. e. egy 3 vécás föld, Juonntiu Mária Juonntiu Dumitru s t. e. fekvők, a kir. kincstár Jánó István örökrész e. előjegyzés, Kinda István Zachariás István és Balázs Antal e. egy malom árok iránti perök.

Elekes Pál k. t. r. b. által.

Szabó F. Mária Szabó F. Gergely és Mózes e. osztály, az állam kincstár Vajda László s társai e. zálogváltás, ugyanannak ugyanazért, ugyanannak ugyanazért, ugyanannak ugyanazért, ugyanannak ugyanazért, ugyanannak ugyanazért, gy.-fehérvári rom. cath. cáptalan Daczó Ferencz s t. e. zálog jog, Sujaga József és Juon László Pál Oszkár e. 324 frt, Bodor Pál Züllich István e. 666 frt 40 kr iránti perök.

Dr. Endes Gábor k. t. r. b. által.

Dévai kincstári uradalom Kiss Ágnes e. végleges kárpótlás, Ráduly András Bodó Sára s társai e. fekvők, Keresztes Árpád Marosán Ilia e. ingatlanok, Neumann János Zudor Dénes e. hitelvásár, özv. Beczó Antalné néhai Barabás Farkas hagyatéka e. 232 frt, Köllő Ignác Kassai S. e. atyaság elismerése, Tamászovics J. e. Tamászovics J. csöd. e. hozomány, Barok István Zsitkoros Ede e. zárlat, Niemansquono fivérek bécsi kereskedő cég Dragoman Domokos e. 497 frt 94 kr, Hajdó István Hadnagy János e. zálog kibocsátása iránti perök.

Pogány Károly k. t. r. b. által.

Herkány Mózes Cseh György ellen 120 frt, Tekai Schámer György Meman Simon e. 10 frt, Timár Mária Kassai Ignát e. bérlet felmondás, Merza János Pataj Péter e. gép iránti követelése, Felbert Mihály Juon H. e. kártérítés, Fridrich Péter Joanos Zacharia e. birtokháborítás, Pásku Tódor Csatlós György e. 280 frt, Szávay Sándor Bőjthi Sándor e. 300 frt, Ötvös Ferencz s t. Cotisel Miklós e. adósság, Veinberger Pál Feurdeanu Juon e. 120 frt, Nagy-Kapus község Sándor Juon ellen som. vh., a kolozs monostori urad. Juhász József e. som. yh. csik-szépvízi Száva Gergely Mihály Elek e. 155 frt 71 kr, cs.-topliczai László Károly László András e. visszahelyezés Elekes Károly Nagy Beniamin s t. e. 300 frt, a kolozsvári fogyasztó-egylet Csobáneci István ellen 235 frt 39 kr, Vider József Kristál Ferencz hagyatéka ellen kötelezettség teljesítése iránti perök (Vége köv.)

Bécsi tőzsdei árkelet.)

(május 1.)

5% metallique	69.15
5% nemz. államkölcsön	73.80
1860. államkötvény	103.50
Bankrézsvény	972.—
Hitelrézsvény	217.50
London	111.70
Ezüst	106.20
Arany	—
Napoleon arany	869.—
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	74.75
„ „ „ temesi	73.50
„ „ „ erdélyi	70.75
„ „ „ horvát-slavon	75.50

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ

Főmunkatárs és a jogi rész vezetője Kuti Albert